

Redaktör: Rolf Hansson, rolf.hansson@di.se, tel 08-573 651 22

Miljöförstörelsen i haven har hamnat i skymundan på grund av rädslan för den globala uppvärmningen.

Därför vill miljökympen och filmaren **Fabien Cousteau** att en tredjedel av allt havsvatten ska avsättas till marina reservat, ett slags vattnets nationalparker. Han vill också skapa en ny attityd till miljöproblemen, baserad på positivt tänkande snarare än på skuld och skräck.

På torsdag talar han vid Svensk-amerikanska handelskammarens vattenseminarium i New York.

MIKAEL TÖRNWALL (TEXT OCH FOTO)
mikael.tornwall@di.se, +1203 434 50 68

Djupdykare vill skapa marina reservat

DANBURY, CONNECTICUT

■ Fabien Cousteau är sonson till den legendariske filmaren Jaques Cousteau. Sonsonen har följt familjetraditionen att filma, men han arbetar också med en rad andra projekt.

Bland annat skriver han på en romantrilogi, som riktar sig till tonåringar. Den handlar om en tolvårig flicka i ett framtida samhälle, som på grund av miljöförstörelsen tvingas leva under havets yta. Människorna får hela tiden veta att det som finns på ytan är farligt.

”Naturligtvis blir hon nyfiken på vad som finns där uppe. Hennes nyfikenhet gör att hon vill komma upp till ytan”, berättar Fabien Cousteau.

Väcka intresse bland ungdomar

Idén bakom boken var från början att väcka intresset för miljö bland ungdomar. Men han beskriver boken som spännande, snarare än predikande.

”Jag försöker undvika ett budskap som är negativt, negativt, negativt, vilket många andra tenderar att falla in i”, säger han.

Fabien Cousteau bor och verkar i New York, även om DI träffar honom i den lilla staden Danbury i Connecticut, en timmes bilresa från Manhattan. Här får han tid att koncentrera sig på jobbet, vilket bland annat är att förbereda ett tal han kommer att hålla på Svensk-amerikanska handelskammarens vattenseminarium i New York den 5 november.

Ohanterbara problem

Budskapet är att vi ägnar för stor del av vår uppmärksamhet åt ett enda miljöproblem, nämligen den globala uppvärmningen. Samtidigt håller miljöförstörelsen på att skapa ohanterbara problem när det gäller allt från tillgång till rent vatten till att fiskar dör ut i haven.

”Vi får inte glömma att vattnet är själva basen för allt liv på den här planeten. Det är

en mänsklig rättighet att ha tillgång till rent vatten. Samtidigt har till och med de rikaste länderna stora problem med dålig vattenkvalitet”, säger han.

En nationalpark för vatten

En lösning som Fabien Cousteau propagerar för är att minst 10 procent, helst uppemot en tredjedel av allt vatten på jorden ska avsättas till marina reservat.

”Det blir väldigt likt en nationalpark. Allt är skyddat men man kan komma dit och besöka området”, säger han.

Sådana reservat finns redan och enligt Fabien Cousteau har de gjort underverk för att återställa naturlivet, inte bara i själva reservaten utan också i kuststräckorna i närheten.

”Av säkerhetsskäl har man spärrat av stora delar av vattnet utanför Nasas anläggning i Cape Canaveral i Florida. Folk älskar det för nu har fisken kommit tillbaka, inte bara där utan också i områdena runt omkring”, berättar han. Nasa är USA:s rymdfartsmyndighet.

Problemen på land måste lösas först

Men reservat löser inte alla problem. Östersjön är ett exempel som kräver mer omfattande åtgärder.

”Med ett nästan slutet ekosystem som Östersjön måste vi först ta itu med det som händer på land. Det spelar ingen roll hur mycket man lägger ned på att fixa vattnet, inget kommer att bli bättre innan vi löser problemet i länderna runt Östersjön.”

Men även om Fabien Cousteau vill få oss medvetna om ytterligare ett miljöproblem är han försiktig med att tala om skuld eller katastrofer. Tänkandet är detsamma som när han skriver böcker för barn. Ingen orkar lyssna på den som bara levererar domedagsprofetior.

”Om man bara pratar om de katastrofer vi står inför när det gäller förstörda vatten eller förgiftad luft eller växthusgaser så blir det

”Jag försöker undvika ett budskap som är negativt, negativt, negativt, vilket många andra tenderar att falla in i. Jag är optimist. Jag tror att vi kan hitta en lösning.”

överväldigande. De allra flesta människor slutat lyssna. Det är mycket bättre att tala om vad vi faktiskt kan göra för att lösa problemen.”

”En investering i våra barns framtid”

Fabien Cousteau menar att de saker vi faktiskt kan göra som privatpersoner alltför ofta framställs som uppoffringar. Det gäller både enkla saker, som att inte låta vattnet rinna när vi borstar tänderna, och att köpa bränslesnåla bilar eller att avstå från bilen.

”Om vi ser på miljöarbete som en uppoffring vill ingen göra det. Det är mycket bättre att betrakta det vi gör som en investering i våra barns framtid.”

Samtidigt levererar han en rätt dystert prognos för miljöfrågorna. Fabien Cousteau har accepterat teorin att den globala uppvärmningen har passerat den punkt där utvecklingen kan vändas. Nu handlar det snarare om att minska effekterna.

”Vi har så att säga nått en kritisk massa av miljöförstörelse. Vi förlorar en art var tionde minut på jorden. Om vi gör någonting nu kommer temperaturen fortfarande att stiga 1-2 grader och det ger oss en del utmaningar. Om vi inte gör något så förlorar vi allt”, säger han.

Försiktigt optimistisk

Fabien Cousteau fortsätter den ekonomiska liknelsen med att vi har dragit på oss en jättelik miljöskuld, som vi nu måste börja betala av.

”Poängen är att jag är optimist. Jag tror att vi kan hitta en lösning.”

Inför det stora klimatmötet i Köpenhamn i december är Fabien Cousteau försiktigt optimistisk. En stor del av ansvaret ligger nu på USA.

”Bland är de som barn på en lekplats. De säger till alla andra att de måste minska sina utsläpp, men de vill inte göra något själva. Men faktum är att USA har 5 procent av världens befolkning men använder 20 procent av resurserna. De måste föregå med gott exempel.”

Kina och Europa går sin egen väg

Om USA mot förmodan inte gör något tror Fabien Cousteau att de andra stora utsläppsländerna ändå kommer att agera, om inte annat så av ekonomiska skäl.

”I så fall är det sannolikt att Europa och Kina går sin egen väg och lämnar USA bakom sig. Det är knappast en tilltalande utveckling för USA. Det land som tar ledningen i miljösektorn kommer att vara det land som leder ekonomiskt.” □

Di FAKTA**Fabien Cousteau**

■ **Författaren** Fabien Cousteau är tredje generationens undervattensfilmare, sonson till den legendariske marinbiologen och filmaren Jaques Cousteau och son till filmaren Jean-Michel Cousteau. Flitigt anlitaad föreläsare om havens miljöfrågor.

Jaques Cousteau

Jean-Michel Cousteau

■ **Aktuell:** Talar på Svensk-amerikanska handelskammarens vattenseminarium i New York på torsdag.

■ **Ålder:** 42 år, har dykt sedan fyraårsåldern. Växte upp på sin berömda farfars fartyg Calypso och Alcyone. Född i Frankrike men bor i New York.

■ **Familj:** Flickvän.

■ **Utbildning:** Miljöekonomi vid Boston University i USA.